

โครงการมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์และพลวัตทางวัฒนธรรมบนพื้นที่สูงในอำเภอบางมะฝ้า

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สนับสนุนโครงการ โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัยศิลปากร

ชั้น 6 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ถนนบรมราชชนนี คลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

อีเมล: rasmi@su.ac.th เว็บไซต์: <http://rasmishoocongdej.com>

ที่ มพว. 133/2563

15 มกราคม 2563

เรื่อง ขอเชิญร่วมการประชุมวิชาการ

เรียน คณะบดีคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารกำหนดการประชุม

ด้วยโครงการมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์และพลวัตทางวัฒนธรรมบนพื้นที่สูงในอำเภอบางมะฝ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีมติฉันทเป็นหัวหน้าโครงการ ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดำเนินงานระหว่าง พ.ศ.2560-2563 ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดี 2) สังเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้จากศาสตร์ต่างๆ 3) ตอบโจทย์วิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและวัฒนธรรมระหว่าง 1,000-32,000 ปีมาแล้ว และ 4) การนำองค์ความรู้ไปใช้ในเรื่องพิพิธภัณฑ์สถานศึกษาและจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

บัดนี้โครงการฯ ได้ดำเนินการมาถึงปีสุดท้าย จึงมีความประสงค์จะจัดการประชุมวิชาการเรื่อง “โบราณคดี ‘ก่อนไท(ย)’ บนพื้นที่สูงในอำเภอบางมะฝ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน” เพื่อเสนอผลงานวิจัยด้านโบราณคดี มานุษยวิทยากายภาพ (กระดูกและฟันคน) พันธุศาสตร์เชิงมานุษยวิทยา สัตววิทยาโบราณคดี (กายภาพและพันธุศาสตร์โมเลกุลและชีวสารสนเทศ) พิพิธภัณฑ์สถานศึกษา และการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม วันที่ 5-7 มีนาคม 2563 เวลา 08.30-18.00 น. ณ หอประชุม ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ดังนั้นเพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ ทางโครงการฯ จึงขอเรียนเชิญท่านหรือบุคลากรในหน่วยงานของท่านเข้าร่วมการประชุมวิชาการ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ท่านประชาสัมพันธ์เรื่องการประชุมวิชาการดังกล่าว โดยส่งแบบตอบรับกลับมาซึ่งที่อยู่ให้ไว้หรือแจ้งมายัง sirilucky.k@gmail.com ติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่คุณศิริลักษณ์ กัมพาศรี หมายเลขโทรศัพท์ 091 578 1645 ภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2563 โดยไม่เสียค่าลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม สำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าที่พักขอความร่วมมือให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัดต่อไป และเข้าร่วมประชุมได้โดยไม่ถือเป็นวันลา

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รัศมี ชูทรงเดช)

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

การประชุมวิชาการ

เรื่อง

โบราณคดี ‘ก่อนไท(ย)’ บนพื้นที่สูงในอำเภอบางมะฝ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จัดโดย

กลุ่มวิจัยเมธีวิจัยอาวุโส สกว. โครงการมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์และพลวัตทางวัฒนธรรมบนพื้นที่สูง

ในอำเภอบางมะฝ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันที่ 5-7 มีนาคม 2563

หอประชุม ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

หลักการ

การศึกษาโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศไทย มีข้อสมมติฐานที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว คือ สมัยช่วงรอยต่อระหว่างไพลสโตซีนตอนปลาย-โฮโลซีนตอนต้น (ประมาณ 7,500 – 32,000 ปีมาแล้ว) มีการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในท้องถิ่นและภูมิภาค ส่งผลต่อการปรับตัวทางกายภาพและวัฒนธรรม พบหลักฐานของ โฮ โม ซาเบีย่น ซาเบีย่น ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นประชากรดั้งเดิมที่มีอายุเก่าถึงสมัยไพลสโตซีนตอนปลายและสมัยโฮโลซีนตอนต้น มีลักษณะทางกายภาพคล้ายกับประชากรออสเตรเลีย - เมลาเนเซียน ส่วนเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงจากการทำเครื่องมือหินกะเทาะสมัยไพลสโตซีนตอนปลาย เครื่องมือสับตัดและสะเก็ดหินเป็นเครื่องมือหินกะเทาะแบบ “โฮบินเนียน” ที่มีรูปแบบเครื่องมือหินเด่นเป็นเครื่องมือกะเทาะหน้าเดียวรูปวงรี (Sumatralith) ขวานสั้น (short - axe) เครื่องมือหินลับส่วนปลาย ภาษาละตินหลายชื่อเรียก ทารังซี่ฟที่ปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมด้วยการหาอาหารที่หลากหลายชนิด ได้แก่ จับสัตว์น้ำ ล่าสัตว์ขนาดใหญ่ - กลาง - เล็ก หลายชนิดในระบบนิเวศที่แตกต่างกัน ก่อนที่จะเพาะปลูก - เลี้ยงสัตว์ (broad - spectrum economy) เรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรอาหารตามธรรมชาติ เก็บเกี่ยวพืช และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน โดยย้ายจากถ้ำหรือเพิงผาหินปูนในที่สูงมาอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขาและที่ราบริมน้ำ กอร์มันเรียกลักษณะการปรับตัวตามลักษณะของนิเวศวิทยาที่คล้ายคลึงกันของประชากรที่อาจต่างกลุ่มกันว่า “Hoabinhian Techno - Complex”

ช่วงสมัยโฮโลซีน กลาง - ตอนปลาย (ประมาณ 1,000 - 6,000 ปีมาแล้ว) เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเนื่องจากรับความรู้ใหม่หรือคนกลุ่มใหม่ที่เป็นชุมชนเกษตรกรรมเคลื่อนย้ายเข้ามา ซึ่งสันนิษฐานว่าเป็นประชากรมองโกลอยด์ได้เข้ามาผสมหรือแทนที่ประชากรดั้งเดิมที่เป็นเจ้าของวัฒนธรรม “โฮบินเนียน” มาจากจีนตอนใต้ผ่านเข้ามาภายในภาคพื้นทวีปและหมู่เกาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยนำความรู้เรื่องกสิกรรมและการเพาะปลูกข้าวเข้ามาในดินแดนประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่เมื่อประมาณ 6,000 ปีมาแล้ว และนำเทคโนโลยีโลหะกรรมเข้ามาเมื่อประมาณ 3,500 ปีมาแล้ว มีการตั้งถิ่นฐานถาวร มีความแตกต่างทางด้านภาพทางสังคม เกิดช่างเฉพาะทาง มีการเพาะปลูก - เลี้ยงสัตว์ มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม มีการติดต่อแลกเปลี่ยนระหว่างชุมชน

โครงการวิจัยเลือกศึกษาพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า เพราะมีลักษณะสภาพแวดล้อมเฉพาะ (environment circumscription) เป็นภูเขาสูงชันที่ต่อกันเป็นเทือกเขา และพื้นที่ราบค่อนข้างจำกัด ดังนั้นลักษณะภูมิประเทศ จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญในการปรับตัวของคนทั้งทางกายภาพและวัฒนธรรม และการติดต่อกับชุมชนอื่นๆ จากภายนอกพื้นที่ ทำให้พื้นที่มีวัฒนธรรมเฉพาะที่แตกต่างจากคนบนพื้นที่ราบ เช่น การเลือกใช้ทรัพยากร จากหลายระบบนิเวศ การเลือกทำเลตั้งถิ่นฐานมักจะอยู่บริเวณเชิงเขา สันเขา ถ้ำ/เพิงผาในภูเขาและยอดเขา การเลือกพื้นที่ตั้งศพในวัฒนธรรมโลงไม้บนยอดเขาสูงชัน

การตอบประเด็นคำถามข้างต้นจึงจำเป็นต้องทำการวิจัยระยะยาวในพื้นที่วิจัยระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยสหวิทยาการระยะยาวที่ต่อยอดจากโครงการวิจัยเรื่อง โบราณคดีบนพื้นที่สูง ในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน (พ.ศ. 2544 – 2549) และ โครงการการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์กับสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน (พ.ศ. 2556-2559) ซึ่งมีข้อค้นพบที่สำคัญ 3 ประการ เป็นพื้นฐานความรู้ที่ต่อยอดในโครงการนี้ คือ

1) มีข้อมูลพื้นฐานองค์ความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่แสดงความต่อเนื่องทางวัฒนธรรม ตั้งแต่สมัยไพลสโตซีนตอนปลายถึงโฮโลซีนตอนปลาย อายุประมาณ 300 - 32,380 ปีมาแล้ว

2) มีหลักฐานของประชากรก่อนประวัติศาสตร์ 2 ชุด ที่สามารถใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ได้ คือประชากรดั้งเดิมสมัยไพลสโตซีนตอนปลายจากแหล่งโบราณคดีเพิงผาถ้ำลอด คือ โครงกระดูกของ โฮโม ซาเปียน ซาเปียน ที่มีลักษณะของออสตราโล - เมลานีเซียน เป็นหลักฐานของคนในสมัยวัฒนธรรมหินกะเทาะ จำนวน 2 โครง มีอายุ 13,640 และ 12,100 ปีมาแล้ว และสมัยโฮโลซีนตอนต้น จำนวน 1 โครง มีอายุ 9,800 ปีมาแล้ว ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แหล่งในภูมิภาค ได้แก่ แหล่งโบราณคดีถ้ำหมอบเขียว จังหวัดกระบี่ แหล่งโบราณคดีถ้ำ กูบุง รันตูห์ (Gua Gunung Runtu) รัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย แหล่งโบราณคดีถ้ำน้ำอาห์ เกาะบอร์เนียว ประเทศมาเลเซีย และแหล่งโบราณคดีตาบง (Tabon) เกาะปาลาวัน ประเทศฟิลิปปินส์ และชุดหลักฐานของคนในวัฒนธรรมโลงไม้ อายุ 1,000 - 2,300 ปีมาแล้ว จากแหล่งโบราณคดีถ้ำผีแมน โลงลงรัก และแหล่งสำรวจจำนวน 17 แหล่ง ผลการวิเคราะห์ชิ้นส่วนของกระดูก - ฟันคนในสมัยวัฒนธรรมโลงไม้ แม้ว่าไม่สามารถระบุลักษณะประชากรได้อย่างชัดเจนแต่ผลการศึกษาลักษณะของฟันสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นมองโกลอยด์ (Mongoloid) เนื่องจากฟันตัดด้านหน้า มีลักษณะของฟันจอบ อีกทั้งส่วนกระดูกสันจุก ค่อนข้างแบน ระยะห่างระหว่างเบ้าตาทั้งสองข้างค่อนข้างกว้างและกระดูกส่วนโหนกแก้ม มีลักษณะผายออกทางด้านข้างชัดเจน ซึ่งกระดูกส่วนไบหน้าเหล่านี้ล้วนแสดงลักษณะที่ชัดเจนของคนมองโกลอยด์ นอกจากนี้ร่องรอยโรคที่ปรากฏบนคนในวัฒนธรรมโลงไม้แสดงถึงวิถีชีวิตที่ซับซ้อนขึ้น เช่นกิจกรรมการทำโลงไม้ การผลิตภาชนะดินเผา

3) มีหลักฐานทางโบราณคดีที่เป็นตัวแทนอย่างน้อยสองสมัยในพื้นที่สูง คือ สมัยโฮโลซีนตอนต้น (วัฒนธรรมหินกะเทาะ) และโฮโลซีนตอนปลาย (วัฒนธรรมโลงไม้) ที่สามารถใช้ศึกษาเปรียบเทียบเพื่อตรวจสอบประเด็นการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะหลักฐานจากวัฒนธรรมโลงไม้ ซึ่งเป็นลักษณะวัฒนธรรมเฉพาะที่พบแพร่กระจายบริเวณเทือกเขาหิมาลัย แนวตะวันตกจากจีนตอนใต้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และกาญจนบุรี รวมทั้งเกาะซบาห์และบอร์เนียวในประเทศมาเลเซีย

แม้ว่าการดำเนินงานวิจัยในโครงการการปฏิสัมพันธ์ฯ เพิ่งดำเนินการเสร็จในปลายปีพ.ศ. 2558 ในเบื้องต้นสามารถกำหนดอายุด้วยวิธีคาร์บอน 14 จำนวน 18 ตัวอย่าง ทำให้ทราบอายุที่มีความละเอียดของถ้ำผีแมน โลงลงรักว่ามีการใช้งานอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 324 ปี อายุระหว่าง 1,636-1,960 ปีมาแล้ว พบโครงกระดูกคน ที่นับเป็นจำนวนคนทีน้อยที่สุดได้ถึง 121 คน และมีลักษณะฟันคล้ายคนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และโบราณวัตถุอื่นๆ

(៤០២) លទ្ធផលការងារកិច្ចការងាររបស់មន្ត្រី
ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
ក្រសួងសុខាភិបាល និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
នៃក្រសួងសុខាភិបាល

- 1. គោលនយោបាយ និងគោលការណ៍ក្នុងការងាររបស់មន្ត្រី
- 2. ភារកិច្ច និងតួនាទីរបស់មន្ត្រី
- 3. តំណាង និងសមត្ថកិច្ចរបស់មន្ត្រី
- 4. លក្ខណៈគុណ និងលក្ខណៈអវិជ្ជមានរបស់មន្ត្រី

លទ្ធផលការងារ

ក្នុងកិច្ចការងាររបស់មន្ត្រី គឺជាលទ្ធផលការងារដែលបានរៀបចំឡើង
ដើម្បីឱ្យមន្ត្រីអាចធ្វើការងារបានប្រសើរ និងមានលទ្ធផលការងារល្អ
តាមការតម្រូវឱ្យដោយមេត្តាសម្រេច។ លទ្ធផលការងាររបស់មន្ត្រី
អាចបែងចែកបានជាបីប្រភេទ គឺ លទ្ធផលការងារល្អ លទ្ធផលការងារ
មធ្យម និងលទ្ធផលការងារអាក្រក់។ លទ្ធផលការងារល្អ គឺជាលទ្ធផល
ការងារដែលមន្ត្រីបានធ្វើបានប្រសើរ និងមានលទ្ធផលការងារល្អ
តាមការតម្រូវឱ្យដោយមេត្តាសម្រេច។ លទ្ធផលការងារមធ្យម គឺជាលទ្ធផល
ការងារដែលមន្ត្រីបានធ្វើបានប្រសើរ និងមានលទ្ធផលការងារមធ្យម
តាមការតម្រូវឱ្យដោយមេត្តាសម្រេច។ លទ្ធផលការងារអាក្រក់ គឺជាលទ្ធផល
ការងារដែលមន្ត្រីបានធ្វើបានប្រសើរ និងមានលទ្ធផលការងារអាក្រក់
តាមការតម្រូវឱ្យដោយមេត្តាសម្រេច។

ระยะเวลาในการดำเนินงาน วันที่ 5-7 มีนาคม 2562

สถานที่ดำเนินการ ห้องประชุม ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ผู้เข้าร่วมการประชุม นักวิชาการ นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไป ผู้แทนจากสกว. และคณะผู้วิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ โบราณคดี มานุษยวิทยากายภาพ (กระดูกและฟันคน) พันธุศาสตร์เชิงมานุษยวิทยา สัตววิทยาโบราณคดี พิพิธภัณฑสถานศึกษา และการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม
2. ทำให้เกิดฐานข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงของคน สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โบราณของไทยและโลก
3. ทำให้เกิดการกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักวิจัย/นักวิชาการรุ่นใหม่ในการทำงานข้ามสาขา

รูปแบบการดำเนินการ

1. การนำเสนอผลงานทางวิชาการ โดยคณะนักวิจัยและนักวิจัยรุ่นใหม่
2. การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
3. มีสื่อประกอบ เช่น วีดิทัศน์ประกอบการประชุม โบราณวัตถุ นิทรรศการ

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม

100 - 120 คน

แบบตอบรับเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการเรื่อง

โบราณคดี 'ก่อนไท(ย)' บนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จัดโดย กลุ่มวิจัยแมริวิชัยอาวุโส สกว. โครงการมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์และพลวัตทางวัฒนธรรมบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วันที่ 5-7 มีนาคม 2563

1. ชื่อ-สกุล (นาย / นาง / นางสาว / ดร.)

(ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

2. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามีโปรดระบุ)

3. สถานภาพ

อาจารย์ ข้าราชการ นักวิจัย บุคคลทั่วไป นักศึกษา อื่นๆ.....

4. สถานที่ทำงาน / ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

.....

.....

.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

5. วันที่สามารถเข้าร่วมประชุมได้

ทั้ง 3 วัน เฉพาะวันที่

6. อาหาร

ปกติ มุสลิม มังสวิรัต

โปรดส่งกลับมาภายใน วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2563 ตามช่องทางดังนี้

1. โครงการมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์และพลวัตทางวัฒนธรรมบนพื้นที่สูงในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชั้น 6 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ถนนบรมราชชนนี แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

หรือ

2. โทรสาร: 02 434 9367

ติดต่อประสานงานได้ที่:

คุณศิริลักษณ์ กัมทศศรี (เลขานุการโครงการฯ) โทรศัพท์: 091 578 1645 E-mail: sirilucky.k@gmail.com

ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวที่หน้าเพจ Facebook: IHE-PangMapha-การปฏิสัมพันธ์ในปางมะผ้า

(แบบตอบรับนี้นำไปถ่ายเอกสารเพิ่มได้)

